

Βασίλειος Ν. Πάππας

Ο Χαλκιδικιώτης Μακεδονομάχος ΚΑΠΕΤΑΝ ΓΙΑΓΛΗΣ

*Η ηρωική δράση του ένοπλου Σώματός του
στη Χαλκιδική, Νιγρίτα Σερρών και Άγιον Όρος.
Συμβολή στα 100χρονα των Βαλκανικών Πολέμων*

Β' ΕΚΔΟΣ

ΙΕΡΙΣΣΟΣ ΧΑΛΚΙΔΙΚΗΣ
2012

ΒΙΒΛΙΟΠΑΡΟΥΣΙΑΣΕΙΣ

Δρ ΓΕΩΡΓΙΟΣ Ν. ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΙΔΗΣ

τ. Δ/ντής Ερευνών, Κέντρου Λαογραφίας Ακαδημίας Αθηνών

Επίτ. Διδάκτωρ Φιλοσοφικών και Κοινωνικών Σπουδών Πανεπιστημίου Κρήτης

Επιτ. Αντιπρόεδρος της Ι.Λ.Ε.Σ.-Μ.

Βασίλειος Ν. Πάππας,

Ο Χαλκιδικιώτης Μακεδονομάχος Καπετάν Γιαγλής,

(Ιερισσός Χαλκιδικής, 2011 και 2012)

Στην πλουσιότατη βιβλιογραφία για τον Μακεδονικό Αγώνα και τους ένδοξους Μαχητές του, ιδιαίτερα ξεχωριστή θέση δικαιούται «Ο Χαλκιδικιώτης Μακεδονομάχος Καπετάν Γιαγλής» που « Η ηρωική δράση του ένοπλου Σώματός του στην Χαλκιδική, Νιγρήτα Σερρών και Άγιον Όρος» καταγράφεται ως «Συμβολή στα 100χρονα των Βαλκανικών Πολέμων» σε μνημειώδη για τον Μακεδονομάχο αυτόν μονογραφία του Βασιλείου Ν. Πάππα, διακεκριμένου νομικού και καταξιωμένου πολιτικού, με σπουδές στην χώρα μας και στην Αγγλία, με έντονη πολιτιστική δραστηριότητα και συγγραφική προσφορά, προέδρου επί σειράν ετών της Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας Χαλκιδικής και μέλους του Δ.Σ. της Εταιρείας Μακεδονικών Σπουδών της οποίας σήμερα είναι πρόεδρος.

Η ως άνω μονογραφία, με 400 σελίδες και έγχρωμο εξώφυλλο, αποτελεί « προϊόν πολυετούς ερεύνης αρχείων και εγγράφων, κοπιώδους αναζητήσεως αντικειμένων και φωτογραφιών, πληροφοριών και τεκμηρίων, τα οποία συνέβαλαν εις την εμπειριστωμένην παρουσίασιν της προσωπικότητας και της δράσεως του γενναίου Μακεδονομάχου», όπως επαινετικά γράφει η Α.Θ.Π., ο Οικουμενικός Πατριάρχης κ. Βαρθολομαίος επευλογώντας την έκδοση και συγχαίροντας την Συγγραφέα, δίδονται συνάμα με τους λόγους αυτούς συνοπτικά και εύστοχα το περιεχόμενο και την αξία του έργου,

Τη σημασία της έκδοσης, αλλά και το κύρος της, τονίζει και ο καθηγητής του ΑΠΘ. Αθ. Ε. Καραθανάσης, προλογίζοντάς την,

ότι δηλαδή, «με την συγγραφή του βιβλίου αυτού εκπληρώνεται μια οφειλόμενη υποχρέωση των Χαλκιδικιωτών προς τον Καπετάν Γιαγλή», με κεφάλαια συγχρόνως «για τον Μακεδονικό Αγώνα, τον ρόλο της Εκκλησίας και τους διακεκριμένους ιεράρχες την αφύπνιση των Πανελλήνων που έσπευσαν να σώσουν την Μακεδονία μετά τον θάνατο του Παύλου Μελά (Οκτ. 1904), τους Έλληνες Προξένους στην Μακεδονία με την εμβληματική μορφή του Λάμπρου Κορομηλά που συντόνισε τους Μακεδονομάχους και τον λαό στην πιο κρίσιμη φάση του Αγώνος» .

Για να τιθασεύσει και να αξιοποιήσει πληρέστερα τα αυτονόητα πολύ τε και ποικίλο υλικό του, ο Συγγραφέας το ταξινομεί σε τρεις κύριες ενότητες με επί μέρους κεφάλαια, μετά τα εισαγωγικά και προλογικά σημειώματα, στα οποία προστίθεται και επιστολή της Ιεράς Επιστοπίας του Αγίου Όρους, όπου μόνασε μέχρι τέλους της ζωής του ο Κεπατάν Γιαγλής:

Α΄ Μακεδονικός Αγώνας: Η κατάσταση στην Μακεδονία πριν από την έναρξη του Αγώνα, με πρώτη φάση (1870-1897). Η δεύτερη φάση (1897- 1904), Ο ένοπλος Αγών (1904-1908), Κύρια φάση, Τα γεγονότα του Ίλντεν, Η αφύπνιση, Ο Παύλος

Μελάς, Ο ρόλος των Προξενείων, Το Κέντρο Εθνικής Άμυνας, Η λίμνη των Γιαννιτσών, Ο Αγών στην περιφέρει Σερρών και Νιγρίτας, Οι γυναίκες στον Αγώνα, Το τέλος του Μακεδονικού Αγώνα.

Β΄ Η συμμετοχή της Χαλκιδικής: Ο Μακεδονικός Αγώνας στη Χαλκιδική, Ο Μητροπολίτης Ειρηναίος, Ο Αθανάσιος Μινόπουλος και ο κατάλογος Μακεδονομάχων, Πίνακες Μακεδονομάχων. Η παρουσία της Ιερισσού στον Μακεδονικό Αγώνα, Η Συμβολή του Αγίου Όρους.

Γ΄ Ο Καπετάν Γιαγλής: Τα παιδικά χρόνια - Η δράση του, Τιμητικές διακρίσεις - Ο χαρακτήρας του, Μαρτυρίες για τον Γιαγλή μέσα από ενθυμώσεις και έγγραφα, Αφήγηση των γεγονότων της Νιγρίτας (1912), Ο οπλαρχηγός Χριστόδουλος Τσόχας, Ο Γραμματέας Νικόλαος Σέρετης, Ο Κεντρικός Μακεδονικός Σύλλογος (Θεοχάρης Γερογιάννης, Μαυρουδής Γερογιάννης, Χριστόδουλος Γερογιάννης), Τα αρχοντικά των Γερογιάννηδων και ο Καπετάν Γιαγλής, Το τέλος του Κεντρικού Μακεδονικού Συλλόγου, Ο Γιαγλής σε τραγούδια, Παρερμηνείες για τη δράση τους, Τα τελευταία χρόνια στο Άγιον Όρος, Η γενέτειρα Ιερισσός τιμά τον Γιαγλή.

Κάθε κεφάλαιο τεκμηριώνεται με αδιάσειστα στοιχεία εγκυ-

ρότητας, ειλημμένα με κριτική θεώρηση και έλεγχο γνησιότητάς τους, από πλούσια βιβλιογραφία, η οποία και παρατίθεται στο τέλος του τόμου, από ποικίλες αρχειακές πηγές (έγγραφα, επιστολές κ.λπ. που δίδονται φωτοτυπημένα), από άρθρα του αθηναϊκού και τοπικού κατά περίπτωση τύπου, από προφορικές ηχογραφημένες διηγήσεις και αναμνήσεις προσώπων συνοδευομένων καθ' οιονδήποτε τρόπον με τα ιστορούμενα κ.ά. υλικό, το οποίο εμπλουτίζεται από μεγάλο αριθμόν φωτογραφιών (μαζί με τις φωτοτυπίες υπερβαίνει τους τρεις εκατοντάδες) και από την βιοματική γνώση του Συγγραφέα, ο οποίος όπως παραστατικότητα γράφει ο κ. Καραθανάσης, «συνθέτει ψηφί-ψηφί αυτήν την ηρωική εποχή με επίκεντρο τον δικό του Καπετάν Γιαγλή, που τον έχει παππού, πατέρα, πνευματικό, κρυφομιλάει μαζί του έχοντας κοντά του απεγάδιαστους μάρτυρες πρόσωπα έγκυρα που γνώρισαν τον Καπετάνιο του. Μάλιστα μερικά από τα πρόσωπα αυτά είναι δικοί του άνθρωποι, συγγενείς του» .

Για την εντυπωσιακή σε πληρότητα υλικού και τεκμηρίωση στοιχείων ιστορική αυτή συγγραφή, οφείλονται θερμότατα συγχαρητήρια και θερμές ευχαριστίες για την εθνική προσφορά του στον κ. Πάππα, μαζί με την ευχή για ευόδωση της ελπίδας του -που ασμένως επικροτούμε- «η ιστορία της Μακεδονίας να συνεχίζει να αποτελεί αντικείμενο ενασχόλησης και άλλων ερευνητών, προκειμένου να «φτάσει» στην επίσημη πολιτεία το μήνυμα, ότι οφείλει να αξιοποιήσει και εν τέλει να διδάξει στη νεότερη γενιά τα συγκριτικά με άλλους αγώνες αδικημένα, ωστόσο εξίσου σημαντικά, κεφάλαια της ιστορίας του Μακεδονικού Αγώνα και των Βαλκανικών Πολέμων».